

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **S.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej T., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovaným **1/ L.**, bývajúcemu v O., **2/ F.**, bývajúcemu v T., prechodne B., zastúpenému dr.jur. Z., advokátkou v K., **o 1.019,23 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 6 C 87/2008, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 5. marca 2014 sp. zn. 11 Co 323/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 5. marca 2014 sp. zn. 11 Co 323/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom z 26. marca 2012 č.k. 6 C 87/2008-90 uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.019,23 Eur so 6% úrokom z omeškania ročne od 27. marca 2008 do zaplatenia, žalobu voči žalovanému 2/ zamietol a žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania 1.126,88 Eur do troch dní k rukám právneho zástupcu. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa domáhala voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatenia istiny 1.019,23 Eur (30.702,- Sk) z dôvodu, že žalovaný 1/ je držiteľom motorového vozidla R., EČV: D., ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda. Uviedol, že 23. júla 2003 zavinil žalovaný 2/ ako vodič predmetným motorovým vozidlom v Nemecku dopravnú nehodu, pri ktorej bola spôsobená na vozidle M. škoda. Dotazom na poisťovňu A.A. zistil, že na predmetné motorové vozidlo R. EČ: D. VIN:V., bola uzatvorená poisťná zmluva č. X. na obdobie od 4. augusta 2003 do 5. marca 2004, ktorá bola zrušená pre neplatenie. Keďže k nehode došlo 23. júla 2003 mal súd preukázané, že k predmetnému motorovému vozidlu nebolo v čase dopravnej nehody uzavreté povinné zmluvné poistenie podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla

v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) a preto žalobkyňa poskytla 26. januára 2005 z poistného garančného fondu poškodenému poistné plnenie vo výške 30.702,- Sk, čím splnila svoju povinnosť, ktorá jej vyplýva z § 24 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. Tým, že si žalovaný 1/ ako držiteľ motorového vozidla nesplnil svoju zákonom stanovenú povinnosť v súlade s § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. vznikol žalobkyni voči nemu oprávnený nárok na základe ustanovenia § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., pričom žalovaný 1/ zodpovedá zároveň podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka ako prevádzateľ motorového vozidla za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla. Žalobu voči žalovanému 2/ pre nedostatok pasívnej legitímácie zamietol. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 vládneho nariadenia č. 87//1995 Z.z. a o trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 prvá veta O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 5. marca 2014 sp. zn. 11 Co 323/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne 1.019,23 Eur so 6% úrokom z omeškania ročne od 27. marca 2008 do zaplataenia a tiež zaplatiť 1.338,02 Eur trovy právneho zastúpenia a 122,38 Eur „na ostatných trovách“, všetko do troch dní. V odôvodnení rozsudku uviedol, že „treba súhlasiť s odvolacími námietkami žalobkyne, že aj žalovaný 2/ zodpovedá ako vodič motorového vozidla za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti v zmysle ust. § 420 O.z., pretože aj keď za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzkovateľ tohto motorového vozidla (§ 427 O.z.) nie je tým vylúčená ani zodpovednosť vodiča za škodu, ktorú spôsobil pri tej istej škodovej udalosti poškodenému porušením právnej povinnosti v zmysle ust. § 420 O.z. (keďže v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. k jazde je možné použiť iba vozidlo, ku ktorému bola uzavretá poistná zmluva a poistenie sa tu tak vzťahuje na osobu prevádzkovateľa vozidla, ako aj na vodiča bolo treba v danej veci konštatovať, že aj vodič bol osobou bez poistenia). Žalobkyňa tak mala v zmysle § 24 ods. 7 veta prvá v spojení s ustanovením § 24 ods. 2 písm. b/ zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnení právo postihu proti každému kto za škodu zodpovedá a za koho plnila.“ O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušil a vec

vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Namietal, že žalovaný 2/ bol zamestnancom žalovaného 1/ ako vodič medzinárodnej nákladnej dopravy na základe riadne uzatvorenej pracovnej zmluvy. Zaviniel dopravnú nehodu v Nemecku, avšak disponoval medzinárodnou kartou automobilového poistenia (tzv. zelená karta), ktorú nemeckí policajti uznali za platnú. Nehodová udalosť bola nahlásená poisťovni A. pobočka V., kde bolo vyplnené aj poisťovňou predložené tlačivo. Žalovaný 2/ nemal vedomosť o tom, že žalovaný 1/ nezaplatil poisťné, preto nemôže byť zodpovedný ako vodič za škodu, ktorú spôsobil žalobkyni porušením právnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka. Súd v tomto smere nevykonal dostatočné dokazovanie, pretože nezadovážil klientsky spis od poisťovne, z ktorého by bolo možné zistiť tvrdené skutočnosti ako aj ďalšie relevantné skutočnosti potrebné na zistenie skutkového stavu. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobkyňa ani žalovaný 1/ vyjadrenie k dovolaniu nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 2/ je dôvodné.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto zákonom ustanovení. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné a teda aj dôvodné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ani dovolací súd existenciu týchto väd nezistil.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie,

čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, jasne, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia O.s.p. pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napríklad aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení žiadnej možnej interpretácie nevyplývajú, a napokon len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom. Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu povinnosť podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku, a tým preukázať jeho správnosť. Rozhodnutie súdu preto musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, v ktorom súd logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetlí svoj postup a dôvody svojho rozhodnutia. Pritom sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav. Súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver.

Rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa uvedené náležitosti, keď z obsahu rozhodnutia nie je možné zistiť, akými úvahami sa odvolací súd riadil pri hodnotení dôkazov (sám dokazovanie nezopakoval ani nevykonal nové – výpoveď žalovaného 2/ pred odvolacím súdom je obsiahnutá v troch vetách – por. č.l. 114). Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu postráda akékoľvek náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., keď predovšetkým nemožno z neho zistiť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, najmä však akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pretože len vyjadrenie súhlasu s námietkami odvolateľa a čiastočnú citáciu zákonných ustanovení nemožno v žiadnom prípade považovať za dostačujúce. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné žiadnym výkladom zistiť, akú konkrétnu povinnosť žalovaný 2/ porušil. Odvolací súd tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s požiadavkami ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., účastníkom konania odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolateľ dovolanie odôvodnil inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná

nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov, alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o zmene rozsudku súdu prvého stupňa iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa a to bez toho, aby si ujasnil o čom súd prvého stupňa skutočne rozhodol a čo je predmetom konania.

Zo spisu je zrejmé, že súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní mal nárok žalobkyne za preukázaný a to vo vzťahu k žalovanému 1/. Podľa názoru súdu je daná zodpovednosť žalovaného 1/ za škodu, ktorú spôsobil zavineným porušením právnej povinnosti; vo vzťahu k žalovanému 2/ návrh zamietol pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že skutkové zistenia súdu prvého stupňa si v celom rozsahu osvojil, aj podľa neho bolo preukázané, že vlastníkom predmetného vozidla je žalovaný 1/ a žalovaný 2/ je vodič motorového vozidla. Stotožnil sa aj s názorom, že žalovaný 1/ ako vlastník motorového vozidla bol podľa § 3 ods. 1 veta prvá zákona č. 381/2001 Z.z. povinný uzavrieť zmluvu o povinnom zmluvnom poistení, čo neurobil.

Nárok žalobkyne voči žalovanému 1/ totiž vyplýval z iných právnych predpisov, ako vyplýval voči žalovanému 2/. Odvolací súd uviedol, že žalovaný 1/ si nespĺnil povinnosť poistiť motorové vozidlo a žalovaný 2/ mal porušiť „právne povinnosti v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka“, v dôsledku ktorých spôsobil škodu (z obsahu spisu však nie je možné zistiť, v čom jeho porušenie spočívalo, pretože v žiadnom prípade nemohlo spočívať v nezaplatení poistného – túto povinnosť žalovaný 2/ nemal). Nebolo preto možné žalovaných zaviazat' k zaplateniu žalovanej pohľadávky u oboch s poukazom na ustanovenie § 420 aj § 427 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd neuviedol, na základe akých skutočností a ako posúdil vzťah medzi žalobkyňou a žalovanými u každého osobitne. Nevysvetlil predovšetkým, v čom spočíva zavinenie žalovaného 2/. Len konštatácia, že nárok voči žalovanému 2/ vyplýva z nezaplatenia poistného, podľa dovolacieho súdu nie je dostačujúca.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd si doteraz dostatočne neujasnili nielen otázku predmetu sporu, ale ani okolnosti vzniku škody, ani vzťah medzi žalovanými 1/ a 2/.

V prejednávanej veci sa žalobkyňa žalobou doručenou súdu 17. apríla 2008 domáhala voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplata 30.702,- Sk s príslušenstvom tvrdiac, že 23. júla 2003 žalovaný 2/ zavini morovým vozidlom žalovaného 1/ dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla tretej osoby. Šetrením bolo zistené, že v čase dopravnej nehody na motorové vozidlo žalovaného 1/ nebolo uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a vzhľadom k tejto skutočnosti poskytla žalobkyňa 26. januára 2005 z garančného fondu poškodenému poistné plnenie v žalovanej výške.

Podmienky občianskoprávnej zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka) a podmienky, za ktorých vzniká poisťovní právo proti poistenému na náhradu čiastok, ktoré zaplatila poškodenému z titulu zákonného (ne)poistenia, je treba rozlišovať. V danej veci nejde o nárok na náhradu škody vzniknutej poškodenému proti tomu, kto škodu spôsobil, ani o zákonnú cessiu tohto nároku poškodeného, ale o zvláštny postihový nárok.

Z obsahu spisu predovšetkým doteraz nie je možné bezpečne zistiť, či žalovaný 2/ bol zamestnancom žalovaného 1/, alebo pre neho vykonával prácu na dohodu a to napriek tomu, že táto otázka je rozhodujúca pre posúdenie uplatneného nároku. Žalovaný 1/ na pojednávaní pred súdom prvého stupňa uviedol, že žalovaný 2/ nebol s ním v pracovnom pomere a prácu vykonával na základe dohody (por. č.l. 67p.v.). Žalovaný 2/ uviedol, že bol v pracovnom pomere. Vzhľadom na ustanovenie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka však bolo povinnosťou súdu si urobiť jasno v otázke či medzi žalovanými išlo o pracovnoprávny vzťah alebo nie.

Odvolací súd nevenoval žiadnu pozornosť ani otázke vzniku dopravnej nehody a osobitne otázke jej zavinenia žalovaným 2/, t.j., ktoré ustanovenie zákona č. 315/1996 Z.z. žalovaný 2/ porušil. Odvolací súd zodpovednosť žalovaného 2/ vyvodzuje z ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka avšak s poukazom na zákon č. 381/2001 Z.z. Zodpovednosť žalovaného 2/ ako vodiča motorového vozidla bolo pritom potrebné posudzovať podľa § 420 Občianskeho zákonníka v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách. Odvolací súd však nevenoval žiadnu pozornosť príčinám vzniku dopravnej nehody - výpovedi žalovaného 2/ pred súdom prvého stupňa, že k dopravnej nehode došlo v dôsledku technickej poruchy (por. č.l. 67p.v.), ani správe o nehode, z ktorej vyplýva, že „na návese A. odletel brzdový bubon“ (por. č.l. 12). Rovnako

nevenoval žiadnu pozornosť informácii uvedenej na tejto správe týkajúcej sa poisťnej zmluvy č. X., zelenej karty č. S. s platnosťou od 1. januára 2003 do 31. decembra 2003, pričom predmetná poisťná zmluva mala byť uzatvorená v S.. Ak potom na dotaz súdu prvého stupňa A. listom z 11. júla 2010 oznámila len existenciu poisťnej zmluvy č. X. a č. X., bolo prinajmenšom potrebné doplniť dokazovanie aj na (ne)existenciu poisťnej zmluvy č. X. uvádzanú v správe o nehode, príp. či existovala poisťná zmluva na prives A. uvádzaný v predmetnej správe, z ktorého mal odletieť brzdový bubon. Bez odstránenia týchto pochybností vyplývajúcich z obsahu spisu nemohol súd dospieť k správne skutkovému stavu veci. V čom spočívalo porušenie právnej povinnosti žalovaným 2/ ako vodiča motorového vozidla, z rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno nateraz zistiť a súd doteraz na túto otázku nevykonal žiadne dokazovanie.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnúť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Na tomto mieste považuje dovolací súd za potrebné poznamenať i to, že odvolací súd je zásadne rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (kvantitatívna stránka viazanosti odvolacieho súdu petitom). Rozsahom odvolania súd nie je viazaný iba v prípadoch: a/ vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu, b/ v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol napadnutý, c/ v prípadoch, keď ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že rozhodnutie sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, a kde platia úkony jedného z nich aj pre ostatných (§ 91 ods.2 O.s.p.), hoci odvolanie podal len niektorý z účastníkov, d/ ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi. V danom prípade žalobkyňa podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku, ktorým súd návrh voči žalovanému 2/ zamietol a zrejme vo výroku o trovách konania vo vzťahu k žalovanému 2/ (č.l. 98). Odvolací súd súc viazaný kvalitatívnou stránkou odvolania, prieskumu ale podrobil celý rozsudok súdu prvého stupňa, čoho dôkazom je úprava predsedu senátu o nariadení odvolacieho pojednávania, na ktoré predvolal všetkých účastníkov (č.l. 110) a tiež samotné prejednanie veci. Uvedenému však nekorešponduje odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd v odôvodnení výslovne uviedol, že rozsudok zmenil

v napadnutej časti. Zostalo tak teda nezodpovedné, v akom rozsahu skutočne bol preskúmaný rozsudok súdu prvého stupňa.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté nielen vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale aj inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktoré zakladali dôvod zrušenia rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. augusta 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová